

ORIENTATIONS AND MANIFESTOS OF 2000ISM

Tomonicska Ingrid, PhD Student, "Transilvania" University of Braşov

Abstract: The history of Romanian literature also uses the criteria of generation to periodize the post-war literature. Thus we can speak of the literature of the sixties, seventies, eighties, nighties, and – why not – about the generation of 2000. This concept has been used more and more, even though authors, literary historians and critics do not fully agree upon the existence of the generation 2000 or a literature written by the generation 2000. This article cannot / and does not aim to answer this dilemma, but it is going to try to present and summarize the literary orientations and manifestos born in this short period of time. The great differences between the literary circles, orientations, manifestos (fracturism, neo-expressionism, utilitarianism etc.) were seemingly born only to underline the diversity of this generation, which, through some of its representatives rejects the umbrella term 'of 2000'.

Keywords: the generation of 2000, literary orientations, poetry.

O clasificare a orientărilor / manifestelor douămiiste pare o încercare temerară tocmai pentru că până și ideea de generație douămiistă și / sau douămiism este necristalizată momentan. Chiar dacă pare discutată și răs-discutată de ani buni, problema denumirii este una de moștenire. Chiar unii dintre cei care au întors spatele optzeciștilor, nouăzeciștilor și s-au revoltat împotriva lor și / sau a postmodernității utilizează termenii de *generație 2000*, *generație milenaristă*, *generație douămiistă* etc. Modalitățile cele mai frecvente de exprimare sunt manifestul literar / articolul-program sau poezia-manifest (am numit poezia, ea fiind pionierul literaturii).

Această varietate nemaîntâlnită de manifeste / orientări în literatura română (într-o perioadă atât de scurtă¹) se datorează libertății de exprimare postdecembriste, dar și multiplicării mijloacelor de comunicare. Revistele de specialitate, ziarele, chiar televiziunea nu mai prezintă singurele instrumente de promovare în societatea actuală. Internetul, blogurile, cafelele literare on-line ș.a. câștigă tot mai mult teren în promovarea literaturii. Acest lucru duce la o altă problemă: se va (putea) înlocui textul tipărit cu variante digitale? Pe de altă parte, mulțimea instrumentelor de promovare / auto-promovare aduce cu sine și problema disocierii valorii de non-valoare. Supremația deținută cândva de critica literară este diminuată și atunci ne punem întrebarea: cum să ne ghidăm în jungla poeziei contemporane fără o grilă de valori? Cum spunea unul dintre tinerii poeți: azi toată lumea scrie poezie și toți cei cărora le-a apărut pe undeva (ziar local, blog personal etc.) un vers două se numesc poeți.

Dorința noii generații de „a se scutura” de jugul moștenit a dus la apariția a numeroase manifeste, dintre care unele au generat chiar orientări – utilitarism, fracturism. O inventariere a lor s-a mai făcut – un număr tematic al revistei „Vatra”, care reunește sub *Manifeste poetice* articole scrise de Călin Crăciun, Rodica Ilie, Bogdan Crețu, Eliza Drag, Radu Vancu, Vasile Baghiu, Ion Zubașcu, Ruxandra Cesereanu, Cristian Bădiliță, Ion Maria, Friedrich Michael, Ovidiu Simion²; articolul *Manifeste literare nouăzeciste și (post)douămiiste* al lui Felix Nicolau³; *Argumentul & fizionomia generației 2010 din Galați*⁴ a lui Andrei Velea etc. sau chiar de unele bloguri personale⁵. În acest fel, lucrarea de față dorește să fixeze câteva

¹ perioada douămiistă

principii de clasificare care variază de la criteriul cronologic la cel al sferei de influență.

Voi utiliza ca prim criteriu pe cel cronologic, valorificând inventarul făcut de cei amintiți mai sus. Unele manifeste au văzut lumina zilei înainte de anul 2000, iar Felix Nicolau le înșiruie sub termenul de nouăzecism (Primul manifest al *himerismului* al lui Vasile Baghiu etc.), iar altele – apărute după 2006 (*Boierismul*, *Manifestul Cenaclului din Turn*, *Manifestul Nu-Nu* etc. – le introduce sub termenul de (post)douămiism), ținând cont – probabil – de ceea ce declara Răzvan Țupa în 2006: „generația 00 a expirat. urmează poezia”⁶. Lucrarea de față va rămâne – cel puțin la criteriul cronologic – la umbrela douămiismului în prezentarea manifestelor. Perioada în care se încadrează manifestele care urmează a fi enumerate este 1998-2010:

1. Vasile Baghiu, *Himerismul, un manifest poetic. Postfață la o trilogie* (Primul manifest a *himerismului*)⁷
2. Vasile Baghiu, *O direcție poetică paralelă postmodernismului* (Al doilea manifest al *himerismului*) – Textul a fost citit de autor în cadrul colocviului „O nouă direcție în literatura română?”, organizat de revista „Familia”, la Oradea, în aprilie 1998 și a fost publicat în revista amintită.⁸
3. Dumitru Crudu și Marius Ianuș, *Manifestul fracturist*⁹
4. Adrian Urmanov, *eu sunt poemul utilitar*¹⁰
5. Ion Maria, *Poem-manifest: SUFLETISMUL*¹¹
6. Membrii Cenaclului din Târgu Mureș, *Manifestul Cenaclului din Turn*¹²
7. Gelu Vlașin, *Manifestul Deprimist*¹³ – postat pe atelier.liternet.ro în data de 16.08.2004 sub titlul *Deprimismele literaturii române de azi(2)*
8. Claudiu Komartin, *Generația 2000 – o introducere*¹⁴
9. Adrian Qruaenfels, *Manifestul Nu-Nu*¹⁵
10. Fluerașu Petre, *Manifestul partidului literar român*¹⁶
11. Vasile Baghiu, *Experiența „live” a realității ficționale* (Al treilea manifest al *himerismului*)¹⁷
12. Paul Bogdan, Radu Herinean, Felix Nicolau, Marius Marian Șolea, *Boierismul*¹⁸
13. Friedrich Michael, *Manifestul poeziei europene*¹⁹

² „Vatra”, nr. 2 (466) / 2010

³ a apărut în „Luceafărul”, nr. 28, 29-30 / 23 septembrie 2009

⁴ <http://andreivelea.blogspot.com/2012/02/argumentul-fizionomia-generatiei-2010.html>

⁵ <http://www.carteadeschisa.ro>

⁶ a apărut în „versus/m”, nr. 2/ 2006

⁷ „România literară”, nr. 8 din 4 martie / 1998, pp. 14-15.

⁸ „Familia”, nr.5 / 1998, pp. 16-40.

⁹ a apărut în „Monitorul de Brașov”, octombrie 1998

¹⁰ a apărut în „Paradigma”, ianuarie 2003

¹¹ a apărut în „Balene zburând”, Editura Ramuri, Craiova, 2003

¹² a apărut pentru prima oară în „Ziarul de Mureș”, aprilie 2004

¹³ postat pe <http://geluvlasin.blogspot.ro/2007/05/manifestul-deprimist.html>, 20.05.2010

¹⁴ postat pe www.clubliterar.com, 03.02.2005

¹⁵ postat pe www.poezie.ro, decembrie 2005

¹⁶ a apărut în „Tânărul scriitor”, 29 aprilie 2006

¹⁷ „Poesis”, nr. 6-7-8 / 2006, pp. 21-26.

¹⁸ postat pe www.poezie.ro, decembrie 2006

¹⁹ a apărut pentru prima oară în „Tiuk!”, nr.15 / 13 mai 2007

14. Vasile Baghiu, *Încercarea de a împăca poezia cu viața* (Al patrulea manifest al himerismului)²⁰
15. Ruxandra Cesereanu, *Delirionismul sau manual concentrat despre cum să nu rămâi blocat în realitate*²¹
16. Cristian Bădiliță, *Manifestul suprarealismului ortodox*²²

Un alt criteriu de clasificare ar putea fi cel al manifestelor născute din poezie versus poeziile născute din manifeste sau capacitatea de a crea orientări / curente. În prima categorie notăm textul *Poem-manifest: SUFLETISMUL* al lui Ion Maria, poem care deschide volumul „Balene zburând”. Conform autorului, care anexează textului publicat în numărul tematic al „Vatrei” și un articol (*Mai avem nevoie de manifeste literare?*), „un manifest literar e o poziție, o chemare la luptă și multe altele”²³. Această poziție a lui Ion Maria se resimte și din tonalitatea poemului, ce începe cu un conjunctiv cu valoare de imperativ: „să fim desueți / să avem sentimente”. Această utilizare a verbelor îndulcește oarecum sentimentul de poruncă, la fel ca folosirea persoanei I la plural, autorul așezându-se și pe sine sub acest semn. Urmează un apel la schimbarea tipului de poezie, el considerând că este necesară o redirectionare a ei spre sentimente – în termenii lui Gheorghe Crăciun, o reîntoarcere de la poezia tranzitivă la cea reflexivă. Aproape maiorescian, ne indică „obiectul” poeziei, adică sentimentele: „să fim tragici / să fim serioși”²⁴, pe care poetul trebuie să le scrie „cu sufletul / [...] direct / în sufletele celorlalți oameni”²⁵. Caracterul tradițional al lui Ion Marin se oprește aici, deoarece, din punct de vedere grafic și prozodic, textul dă dovadă de modernitate. El subliniază ideea că unele „obiecte” poetice nu devin perimate și că „a fi desuet” poate fi – oximoronic – o modă. Textul se vrea un dialog Poet – (prin Poezie – la Dumnezeu / Cititor) – Poeți, adică are toate ingredientele unei arte poetice, iar autorul ei, privind în urmă, crede că poemul-manifest „a fost o încercare nereușită”²⁶ care nu a avut ecou, pentru că „nu am făcut scandal, nu am înjurat pe nimeni, nu am avut prieteni care să mă sprijine, mai agitați și mai vizibili, care să facă presiuni ori galerie, nimic.”²⁷

O viziune similară asupra grupărilor și cenaclurilor are și Cristian Bădiliță în articolul său *De ce s-au inventat suprarealismul ortodox?* Accentuează că acestea, la fel ca manifestele, i-au produs „întotdeauna o senzație de jenă”²⁸. Punctele comune se regăsesc și în credința în Dumnezeu – chiar dacă Maria are perspectiva laicului, iar Bădiliță pe cea a teologului – sau impactul limitat pe care l-au avut acestea asupra publicului. Maria, după cum am arătat mai sus, pune acest lucru pe seama faptului că nu a fost agresiv și nu a avut parte de un grup-suport (pentru că asta era / este la modă), iar Cristian Bădiliță decretă că l-a scris din dorința de a crea o „marcă de înregistrare oficială”²⁹ creațiilor sale poetice, iar acest lucru „se datorează în primul rând schizofreniei care domnește în sfera culturii moderne. Majoritatea criticilor literari (cel puțin în România) nu au o cultură teologică sau filozofică serioasă, ba

²⁰ „Vatra”, nr. 2 / 2010, p. 52.

²¹ „Vatra”, nr. 2 / 2010, p. 60-61.

²² „Vatra”, nr. 2 / 2010, p. 61.

²³ Maria, Ion, *Mai avem nevoie de manifeste literare?* în „Vatra”, nr. 2 / 2010, p. 63.

²⁴ Idem, *Poem-manifest: SUFLETISMUL*, în „Vatra”, nr. 2 / 2010, p. 63.

²⁵ Maria, Ion, *Poem-manifest: SUFLETISMUL* în „Vatra”, nr. 2 / 2010, p. 63.

²⁶ Idem, *Mai avem nevoie de manifeste literare?* în „Vatra”, nr. 2 / 2010, p. 63.

²⁷ Ibidem, p.63

²⁸ Bădiliță, Cristian, *De ce s-au inventat suprarealismul ortodox?* în „Vatra”, nr. 2 / 2010, p. 62.

²⁹ Ibidem, p. 62.

chiar resping programatic asemenea «rătăcirii», în vreme ce teologii, iarăși cu doar câteva excepții, abia de-și înmoaie creierul, o dată pe săptămână, în Vechiul sau Noul Testament.³⁰

Diferența stă în modul de apariție al celor două texte: cel al lui Ion Maria se află în fruntea celui de al doilea volum al său, pe când al lui Cristian Bădiliță a fost scris după apariția a mai multe, din dorința de a găsi „un fir roșu”³¹ celor opt volume publicate deja și a fost expedit pe moment doar colegilor de breaslă și unor critici.

Poezii „născute” din / după manifeste sunt cele ale autorilor Marius Ianuș (*Manifest anarhist și alte fracturi*), Dumitru Crudu, Ioana Băețica, Ionuț Chiva, Domnica Drumea, Zvera Ion etc. (Dumitru Crudu și Marius Ianuș, *Manifestul fracturist*) sau ale lui Andrei Urmanov, Andrei Peniuc (Adrian Urmanov, *eu sunt poemul utilitar*). Fracturiștii au făcut un pas înainte, fondând (2002) o revistă literară, „Fracturi”, subintitulată „revistă a contraculturii, sau culturii, românești” și avându-l în postură de „conducător iubit” pe Marius Ianuș, revistă în care s-au publicat poezii „fracturiste” și nu numai. Celelalte manifeste au avut o rază de acțiune redusă, de obicei în cercul celor care l-au conceput, cum este cazul *Manifestului Cenaclului din Turn* care a generat *Joi 5 p.m.: [Antologia Cenaclului din Turn]*³². La fel Manifestele himerice - cu toate că mult mai cunoscute de publicul larg -, autorii care să îl urmeze fiind puțini la număr, tot așa în cazul deprimismului promovat de Ruxandra Cesereanu. Cele două orientări au fost legate de onirismul dimovian, dar Vasile Baghiu respinge total ideea, declarând că „Himerismul nu are nici o legătură cu onirismul pentru că nu cultivă fantasticul și nici ambiguitatea. De asemenea, himerismul respinge excesele ludice, pe când poezia lui Leonid Dimov le include definitiv. În fine, himerismul este o poetică *a posteriori* (care are la bază, altfel spus, cele patru cărți de poezie pe care le-am publicat) și expresia unei experiențe poetice individuale (așa cum sunt senzaționismul și personismul), iar onirismul a apărut ca o consecință a frământărilor unui grup.”³³

Poetici ale respingerii este o categorie valabilă pentru manifestele poeziei moderne. Cuvintele cheie ale *Manifestului fracturist* ar fi: anarhism, anti-mercantilism, anti-postmodernism, nonconformism, subiectivitate, autenticitate, radicalism. Puntea dintre *Manifestul fracturist* și *eu sunt poemul utilitar* este separarea de cei dinainte – în cazul lui Ianuș și Crudu de textualiști, de postmoderni, iar în cazul lui Urmanov de context, până și de fracturiști, de cei contemporani lui, pentru că „textele poetice contemporane sunt moarte”³⁴. Cei doi ilustrează ideea de separare care este reprezentată prin „fisură” (în realitate și existență) la Ianuș / Crudu și prin „falie” (dintre „creatorul de text” și cititor) la Urmanov. Ambii doresc să le tranșeze, primul prin eliminarea prefacerii și printr-un mod de trai potrivit statutului de poet nonconformist (care nu este compatibil cu cel de profesor universitar), al doilea prin reînnoirea legăturii cu cititorul prin sensibilizarea acestuia (ceea ce dorește și Ion Maria cu câțiva ani mai târziu), și pe care trebuie să-l facă să participe la actul poetic.

³⁰ Ibidem, p. 62.

³¹ Ibidem, p. 62.

³² Cuprinde poeți mureșeni: Monica Laurențiu Blaga, Dumitru-Mircea Buda, Loredana Bulgăr, Bianca Cernătescu, Mihai-Paul Mașca, Mihaela Pop, Ștefan Roman

³³ Simuț, Ion. [O întrebare pentru Vasile Baghiu], în „Familia”, nr. 3, 1999.

³⁴ Urmanov, Adrian, *eu sunt poemul utilitar*, http://www.revistaparadigma.ro/2003_12_urmanov.htm

Socotesc că o clasificare viabilă este și cea care clasează manifestele / orientările în cele „autohtone” versus „preluate / recuperate”. Rădăcinile manifestelor pot fi identificate, indiferent dacă sunt declarate, dosite sau dacă creatorii lor pur și simplu nu știau de existența înaintașilor preocupați de gânduri similare. Multe dintre ele, pe lângă experiența culturală, socială, psihologică etc. a creatorilor lor, se bazează și pe experiența proprie: Vasile Baghiu mărturisește că „Totul a început în ziua de 21 august 1988, când mă aflam în casa uneia dintre surorile mele, fumând, savurând ceaiuri chinezești, citind «Jurnalele de călătorie» ale lui Flaubert și ascultând la radio comentariile unei crainice de pe un post italian. Brusc, pe la orele 16,30, m-am gândit că în loc să trăiesc la sanatoriu, printre muribunzi și extrem de izolat, aș fi putut fi altcineva, un om care trăiește la Palermo sau în oricare alt oraș al Italiei, aș fi scris atunci din perspectiva aceluia cetățean universal (Himerus Alter de mai târziu) pentru care granițele (geografice, dar și temporale) nici nu există. Și am scris. Eram deja altcineva. Și fusesem cuprins de un fel de febră ataractică, dacă pot să spun astfel, pentru că nu mai știam de nimic și de nimeni din jur. Grevat pe bovarismul lui Jules de Gaultier, «himerismul» se născuse așadar cam pe la orele 16,30, în ziua de 21 august 1988...”³⁵; Marius Ianuș și Dumitru Crudu se aflau sub influența „unei bătăi” după cum reiese din mărturisirea aflată la începutul manifestului: „M.I. în noaptea de 10 spre 11 septembrie .98 (când am fost bătuți pe stradă), ca să terminăm odată cu poezia. Din acel moment scrierile noastre s-au numit fracturi. Când am publicat prima oară acest text n-am avut timp să facem o radiografiere pe îndelete a curentului, ci doar să-l descriem în linii generale. A doua variantă, ceva mai bogată, a fost îngropată într-o revistă de istoriografie literară. Apariția de față reprezintă varianta definitivă a manifestului nostru.”³⁶

Manifestele *himeriste* sunt o concepție individuală a poetului Vasile Baghiu, concepție asupra căreia revine și pe care o detaliază cu diferite ocazii din 1998 când a apărut Primul manifest himerist, astăzi existând patru Manifeste ale himerismului. Conceptul nu a fost teoretizat înaintea lui, dar Felix Nicolau relaționează termenul cu Himerele lui Gerard de Nerval (1854)³⁷. Ianuș ne arată că fracturismul, chiar dacă nu a avut precursori la noi – e un „curent prefigurată de câțiva poeți străini (Yves Martin, Allen Ginsberg, Robert Creeley, Velimir Hlebnikov, E. Cummings, Keneth Koch, John Ashbery.) și pare în vogă printre poeții tineri din tot Estul Europei. Un exemplu ar fi noii barbari, grup de poeți polonezi ai anilor 90.”³⁸ Utilitarismul lui Urmanov îi are pe Jeremz Bentham, John Stuart Mill etc., nuniismul are dadaismul, delirismul îl are pe Leonid Dimov etc.

Ca o prelungire a clasei de mai sus, aș adăuga, doar la modul schițat, o subcategorie numită *Orientări „fără manifeste”*, care cuprinde acele orientări care nu au manifeste în literatura română, dar care – „autohtone” sau „recuperate” – există ca orientări în perioada douămiismului: mizerabilismul, minimalismul, neoexpresionismul, autenticismul, biografism, post-industrialism, vizionarism etc.

³⁵ Baghiu, Vasile, Himerismul, un manifest poetic, <http://vasilebaghiu.blogspot.ro/2014/05/revad-manifestele-himerismului.html>

³⁶ Crudu, Dumitru, Ianuș, Marius, *Manifestul fracturist*, http://www.poezie.ro/index.php/essay/202813/Manifestul_Fracturist

³⁷ Nicolau, Felix, *Manifeste literare nouăzeciste și (post)douămiiste* în „Luceafărul”, nr. 29-30 /2009

³⁸ Crudu, Dumitru, Ianuș, Marius, *Manifestul fracturist*, http://www.poezie.ro/index.php/essay/202813/Manifestul_Fracturist

Academism versus underground poate avea și alte aspecte decât în cazul lui Maria sau al lui Bălățeanu. Aversiunea față de grup apare și în *Manifestul fracturist* al lui Marius Ianuș și Dumitru Crudu, doar că sub forma șoarecilor de bibliotecă, a poezilor premianți și care funcționează după modelul familiilor siciliene³⁹. *Manifestul Cenaclului din Turn* sau al turniștilor, cum îi numește Felix Nicolau⁴⁰ se revoltă nu numai împotriva academismului, ci și împotriva formelor de underground care s-au îndepărtat de cititor.

Consider că – indiferent de finalitatea pe care o va avea războiul numit „Generația 2000 / Douămiismul”, această incursiune în manifestele, poeticile douămiismului necesită și face posibilă – datorită multitudinii și varietății lor – și alte clasificări, care pot privi aspecte de ordin formal, de conținut, de scop etc. Cele enumerate evidențiază unele trăsături comune, chiar dacă fiecare dorește să aducă ceva nou la masa literaturii. Majoritatea – tocmai datorită libertății postdecembriste multasteptate – se caracterizează printr-o agresivitate excesivă, de revoltă – firească pentru orice grupare / individ care vrea să (se) impună. Caracteristici comune ar fi și apropierea de cititor (utilitarismul, turnismul, sufletismul), ruptura de postmoderni (fracturismul, utilitarismul, turnismul) sau preferința pentru publicarea lor într-o revistă literară – chiar dacă mai toate pot fi regăsite pe diferite site-uri (www.agonia.ro, www.poezie.ro, www.clubliterar.ro etc.) sau pe blogurile personale ale autorilor. Și, indiferent dacă autorii lor se consideră ca aparținând douămiismului sau nu, dacă și-au renegat manifestele sau nu, dacă acesta este „[...] însoțit sau nu de un program, practică delimitarea de alte generații și grupări, contestă și propune ceva nou.”⁴¹ Probabil, datorită celor arătate la început – diversificarea mijloacelor de comunicare –, alături de discuțiile care încep să prindă contur despre o perioadă a generație 2000+ sau ștergerii conceptului de generație moștenit începând cu perioada șaizeciștilor – vor lua naștere noi și noi manifeste care să deosebească individul sau grupul de „ceilalți”, pentru că dihotomia eu-alții / noi-ceilalți a existat dintotdeauna.

Diferențele dintre aceste manifeste ar fi tonalitatea (de la agresivul *Manifest fracturist* la nostalgicul Poem-manifest al sufletismului via teologico-filozoficul *Manifest al suprarealismului ortodox* sau persuavivul *eu sunt poemul utilitar*), tipul de discurs (poezie lirică – Ion Maria, Cristian Bădiliță, articol-manifest – Marius Ianuș și Dumitru Crudu, Friedrich Michael, Vasile Baghiu, Ruxandra Cesereanu, discurs publicitar – Adrian Urmanov etc.), cu o sferă de acțiune redusă (în textele proprii) sau mai largă (texte diferite – epice, lirice; colegi „de generație”, ziare și reviste), care „întemeiază” curente (fracturism, utilitarism, boierism, delirism etc.) sau nu (*Manifestul poeziei europene*, *Manifestul cenaclului din Turn*), au o viață de câțiva ani (fracturism, himerism etc.) sau doar de o după-masă⁴².

³⁹ Crudu, Dumitru, Ianuș, Marius, *Manifestul fracturist*,

http://www.poezie.ro/index.php/essay/202813/Manifestul_Fracturist

⁴⁰ Nicolau, Felix, *Manifeste literare nouăzeciste și (post)douămiiste(2)* în „Luceafărul”, nr. 28 / 23 septembrie 2009

⁴¹ Idem, *Manifeste literare nouăzeciste și (post)douămiiste* în „Luceafărul”, nr. 28 / 23 septembrie 2009

⁴² „Am redactat «Manifestul suprarealismului ortodox» pentru a-l uita imediat. Mișcarea suprealistă ortodoxă a debutat pe 16 decembrie 2008, în jurul orei 18, dacă nu mă înșeală memoria, și s-a încheiat oficial tot pe 16 decembrie la ora 24 (ora Franței). Îndată după redactarea «Manifestului» am expediat un e mail colectiv către mai mulți poeți, scriitori și critici literari români. Un corespondent a insistat să facă parte din Mișcare cu trei minute înainte de miezul nopții. Pe 17 decembrie 2008 la ora 0 și un o secundă, Mișcarea suprealistă ortodoxă intra în istorie, adică în Uitare. Și acolo sper să rămână în veacul veacului. Căci, așa cum spune ultimul punct al Manifestului, «poezia se experimentează, nu se teoretizează». Amin!”

Această lucrare a fost realizată în cadrul proiectului "Cultura română și modele culturale europene: cercetare, sincronizare, durabilitate", cofinanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, contractul de finanțare nr. POSDRU/159/1.5/S/136077

This paper is supported by the Sectorial Operational Programme Human Resources Development (SOP HRD), financed from the European Social Fund and by the Romanian Government under the contract number SOP HRD/159/1.5/S/136077

Bibliografie:

Baghiu, Vasile, *Experiența „live” a realității ficționale* (Al treilea manifest al *himerismului*), *Poesis*, nr. 6-7-8 / 2006.

Baghiu, Vasile, *Himerismul, un manifest poetic. Postfață la o trilogie* (Primul manifest al *himerismului*), <http://vasilebaghiu.blogspot.ro/2007/10/primul-manifest-al-himerismului.html#more>, 09.10.2014

Baghiu, Vasile, *Încercarea de a împăca poezia cu viața* (Al patrulea manifest al *himerismului*) în „*Vatra*”, nr. 2 / 2010.

Baghiu, Vasile, *O direcție poetică paralelă postmodernismului* (Al doilea manifest al *himerismului*) în „*Familia*”, nr.5 / 1998.

Bădiliță, Cristian, *Manifestul suprarealismului ortodox* în „*Vatra*”, nr. 2 / 2010.

Bogdan, Paul, Herinean, Radu, Nicolau, Felix, Șolea, Marius Marian, *Boierismul*, www.poezie.ro, 08.10.2014

Cesereanu, Ruxandra, *Delirionismul sau manual concentrat despre cum să nu rămâi blocat în realitate* în „*Vatra*”, nr. 2 / 2010.

Crudu, Dumitru, Ianuș, Marius, *Manifestul fracturist*, http://www.poezie.ro/index.php/essay/202813/Manifestul_Fracturist, 09.10.2014

Maria, Ion, *Poem-manifest: SUFLETISMUL* în „*Vatra*”, nr. 2 / 2010.

Michael, Friedrich, *Manifestul poeziei europene* în „*Vatra*”, nr. 2 / 2010.

Nicolau, Felix, *Manifeste literare nouăzeciste și (post)douămiiste(1)* în „*Luceafărul*”, nr. 28 / 23 septembrie 2009, <http://www.revistaluceafarul.ro/index.html?id=1430&editie=67>, 08.10.2014

Nicolau, Felix, *Manifeste literare nouăzeciste și (post)douămiiste(2)* în „*Luceafărul*”, nr. 29-30 / 30 septembrie 2009, <http://www.revistaluceafarul.ro/index.html?id=1454&editie=68>, 08.10.2014

Petre, Fluerașu, *Manifestul partidului literar român*, <http://www.agero-stuttgart.de/REVISTA-AGERO/COMENTARII/Vizavi%20de%20cultura%20romaneasca%20de%20PF.htm>, 09.10.2014

Quaenfelds, Adrian, *Manifestul Nu-Nu*, www.poezie.ro, decembrie 2005

Urmanov, Adrian, *eu sunt poemul utilitar*, http://www.revistaparadigma.ro/2003_12_urmanov.htm, 09.10.2014

Velea, Andrei, *Argumentul & fizionomia generației 2010 din Galați*, <http://andreivelea.blogspot.com/2012/02/argumentul-fizionomia-generatiei-2010.html>, 08.10.2014

Vlaşin, Gelu, *Manifestul Deprimist*, <http://geluvlasin.blogspot.ro/2007/05/manifestul-deprimist.html>, 07.10.2014